

Indholdsfortegnelse.

Indholdsfortegnelse.	Side 1.
Optakt- Indledning.	Side 2.
Mål – Problemformulering.	Side 2.
Kriterier for udvælgelse - Indledning/metode.	Side 2.
Tilrettelæggelse – Metode.	Side 3.
Gennemførelse.	Side 3. – 4.
Strandtur	Side 4. – 6.
Fremstilling af strandakvarium	Side 6. – 8.
Dokumentation – Gennemførelse til sidst.	Side 8.
Læreplaner i Huset Tusindfryd – Perspektivering.	Side 8. – 10.
Evaluering - Konklusion.	Side 10. – 11.
Adgangsbilletter - Succesoplevelse.	Side 11.

Optakt – Indledning.

Natur giver glæde og lyst til bevægelse, da udforskningstrangen tager over. Jeg bliver glad af at opholde mig i naturen og elsker at give naturoplevelser videre til børn, som heldigvis er meget modtagelige, da de fornemmer min glæde ved naturen. I vores læreplaner i Huset Tusindfryd er natur og naturfænomener en af de fem pinde, vi er forpligtet til at arbejde med. Derfor er valget at læse til naturpædagog et oplagt valg, så formidlingen til børnene bliver optimeret. Gennem naturpædagogkurset skal vi lære at opstille mål, gennemføre og afslutte med at evaluere, og benytte portefolio metoden til dette. Det vil jeg forsøge at gøre med denne opgave, hvor jeg vil gennemføre et strandprojekt med 2 vuggestuebørn fra Huset Tusindfryd.

Mål – Problemformulering.

Jeg vil gerne give børnene en kulturviden og en spirende interesse og biotopkendskab til vaden og vadehavet, som er målrettet til en 2-årig. Et strandprojekt.

Kriterier for udvælgelse - Indledning/metode.

Hvad er det jeg vil med projektet?

Jeg vil gerne give børnene en forsmag på, hvor spændende det er, at opholde sig ude i naturen og pirre til deres spirende interesse for naturen omkring dem. Jeg vil gerne lære dem om fordybelse i natur, en natur der ikke er oplagt at de ser sammen med os i denne aldersgruppe, derfor vælger jeg stranden. Stranden ligger langt væk fra vores institution, og vi skal benytte bus. Børnene er endnu så små, at de skal hjem og sove til middag.

Hvilke børn skal være med på strandprojektet?

Jeg har udelukkende valgt børn fra vuggestuen, da det er den gruppe jeg beskæftiger mig med til dagligt. De skulle have mulighed for at få denne chance for fordybelse og strandprojekt, når jeg er deres voksen, der går på dette kursus. Det bliver spændende at se, hvad og hvor meget de får ud af projektet. Jeg valgte det ældste barn som er knap 2,5 år og et barn som er ca. 2 år, som går godt i spænd med det ældste barn fra Ællingestuen. Det er to meget dygtige og interesserede piger. Det ældste barn har et godt ordforråd, og det yngste har et godt spirende sprog. Men et har vi alle 3 til fælles, vi er glade for naturen.

Hvordan vil jeg organisere det?

Jeg deler projektet op i to dage, turdag med oplevelser og indsamling den første dag og fremstilling af en strand i et akvarium en følgende dag. De mellemliggende dage vil jeg snakke strandoplevelser med børnene, og jeg har lånt bøger om strand og skaller, dyr, planter mm. hvad man finder på stranden. Ved at dele op i to dage, kan jeg tilgodese børnenes behov for en middagslur, og jeg tror på, det er godt at arbejde med et projekt over flere omgange og dage, så det kommer dybere ind under huden. Da børnene er små skal jeg regne med, at deres koncentrationslængde er kortere.

Hvordan sikrer jeg, at vuggestuebørnene ikke bliver trætte før vi når frem til vores bestemmelsessted på stranden i Sædding?

Jeg valgte at tage klapvogn med til stranden, så de ikke behøvede at gå frem og tilbage til bussen. Så var der energi til, at børnene kunne boltre sig på bakkerne og stranden. Som ekstra bonus kunne pigerne sove i klapvognen, hvis en af dem blev trætte på hjemturen.

Hvilken påklædning og oppakning til strandturen?

Jeg valgte, at pigerne skulle have regntøj og gummistøvler på, især hvis det blæste denne dag, så børnene skulle have mulighed for, at kunne gå lidt ud i vandet eller gøre sig våde ved vand leg

uden at de blev kolde. Når det blæser så meget, kan der også være sandfygning, og så er regntøj ligeledes praktisk. Jeg havde medbragt skiftetøj, hvis en af pigerne blev våd, blear til uheld og solcreme hvis solen skulle bryde igennem. Vi kan altid tage tøj af, hvis det bliver for varmt, det er sværere at få varmen igen, hvis vi først er blevet for kolde. Så ville vi ikke få så meget ud af oplevelserne. Vi skulle have formiddags mad og madpakker med, som vi kunne nyde i naturen.

Hvad medbragte vi til udforskning og undersøgelse af stranden?

Vi skulle have poser, alm. skovle, spande, gennemsigtige spande, lupper, bog om stranden og en stor skovl med. Jeg skulle indsamle materialer til fremstilling af en strand i et akvarium. Luppen er med, så vi kan kikke nærmere på dyr eller skaller. De små spande og skovle er til børnene og jeg til indsamling og sandleg. De gennemsigtige spande er til havvand og evt. levende dyr, som vi finder på stranden. Den store skovl er med, hvis vi er så heldige, at der er lavvande og vi kan komme ud på vanden og grave efter sandorm eller andre dyr, der gemmer sig og lever nede i vaden. Bogen tænkte jeg, at den kunne benyttes i bussen, på stranden eller når vi spiser i naturen.

Hvordan sikrede jeg mig, at jeg fik kvalitet og succes ind i min oplevelse med børnene?

Jeg havde lavet en aftale med mine kolleger, så de tog sig af de andre 8 børn på stuen disse 2 dage. Så fik vi mulighed for, at være en lille gruppe af sted, så jeg havde bedre tid og kunne få en tættere kontakt til pigerne og få en god fordybelse i de 2 dage, som projektet stod på. Jeg havde tænkt projektet igennem, så jeg var forberedt og klædt på til projektet. Mit strandprojekt var ikke mere fastlåst end at jeg kunne ændre i planerne, hvis en bedre ide opstod, når vi ankom til stranden. Det er også godt, at kunne følge pigernes spor, hvis de ikke kunne følge min interesse og ide. Så mit ideoplæg var ret bredt. Jeg vil tjekke høj og lavvande tider, inden jeg tager af sted, så jeg er forberedt. Jeg ville tørre vores fangst fra stranden, så vi kunne arbejde videre med det en anden dag, så der ikke er noget der haster.

Tilrettelæggelse – Metode.

Jeg arbejder i Huset Tusindfryd. Jeg er i vuggestuen, hvor mine 4 ældste børn er ca. 2 år og de andre 6 er ca. 1 år.

Jeg vil lave et projekt kun for vuggestuebørn. Jeg vil gerne give børnene en spirende interesse og kendskab til vaden og vadehavet, som er målrettet til 2-årige. Et strandprojekt. Vi skal med bus til stranden.

Der skal laves en overordnet planlægning. Bus tider, arbejdstider, mål for turen mm.

Der skal laves aftaler med kolleger, lederen og børnenes forældre.

Der skal lånes bøger.

Der skal pakkes så jeg er forberedt.

Tjekke højvandtider.

Den 25/5-2011. Udflugt til stranden med f.eks. indsamling for øje.

Der skal kikkedes i bøger og snakkes oplevelser, når der er tid.

Den 9/6-2011. Fremstilling af strand i et akvarium.

Gennemførelse:

Jeg får set hvordan vagtplanerne hænger sammen i vores hus så jeg kan se hvilke dage, det er muligt, at komme på tur. Jeg laver aftaler med kolleger og leder. Jeg får kontaktet forældrene, så jeg er sikker på, at deres børn kan være der til det aftalte tidspunkt. Det er et travlt forår og projektet skal presses ind mellem eget sølvbryllup med ferie, cirkus uger og majfestforberedelse.

Det er ikke muligt, at indpasse turen efter høj og lavvande så vi ser hvordan det er når vi kommer frem.

Strandtur.

Den 25/5-2011, da jeg havde hentet klapvogn, madpakker og var klar til afgang henter jeg pigerne på Ællingestuen. De er bare klar, de ved godt at de skal på tur, de er blevet forberedt hjemmefra hos mor og far. Der er en forventningens glæde. Vi skynder os at få tøj på og småløber ned til bussen for at være sikre på at nå den til tiden. Der var ingen, der kunne hjælpe mig med pigerne, de havde nok at gøre med børnene, der var hjemme. Pigerne elskede at jeg løb, og de snakkede konstant og var opstemte hele vejen. I bussen snakkede de også meget, men der var for mange der kikkede på dem og ville i kontakt med dem, så til sidst sad de lidt tavse og snakkede kun, hvis jeg satte mig ned ved klapvognen og talte med dem.

I sædding så de med det samme de store hvide mænd, da vi gik mod stranden. Oppe ved de hvide mænd kom de op af klapvognen og gik omkring. De var lidt bange for mændene og turde ikke komme helt op til dem eller stå på dem. Det blæste ret meget oppe ved mændene og jeg plukkede græs og smed op i luften, så de kunne se, hvor hurtigt det blæste væk fra os. Den yngste pige var ret hurtig til at kopiere min gøren og plukkede og kastede ligeledes planter op i luften. Den anden pige var ret fascineret af stranden og den trak i hende. Pigerne løb så hurtigt deres ben kunne bære dem ned til stranden. De var ved at falde, da de fik for meget fart på, men fik rettet op igen. Det var så sjovt. Den yngste af pigerne gik selv i gang med at overvinde de store sten på vej ned til stranden, hvorimod den ældste ventede på, at jeg kom og kunne hjælpe hende. Klapvognen skulle samme vej, det er lidt besværligt, når man kun er en til at klare det. Men pigerne valgte af sig selv at vente på mig, og så på mens jeg kæmpede med klapvognen, på trods af at vandet trak i dem. Det var lettere at have klapvognen med, så vi havde alt med ned til stranden, så jeg ikke skulle gå for langt væk fra pigerne, når jeg nu var alene af sted med dem. Nogle gange når vi har haft 2-årige med til Marbæk, har vi set at de små bare vader ud i vandet uden frygt og tegn på, at det er farligt eller de kan blive våde. De har ikke disse erfaringer endnu, og med disse piger skal jeg først lige finde ud af hvordan deres handlemønster er, og hvor lang snor jeg kan give dem. Vi kunne få lidt læ og fylde op med de materialer, som vi skulle have med hjem.

Vi starter med at samle lidt skaller op på vej ned til vandet, og jeg gav pigerne spande som de kunne samle skaller op i, som vi skulle have med hjem. Den yngste samlede lidt op og hældte det hele ud igen før hun nåede vandet, og hun smed spanden for hun skulle helt ned til vandet. Den ældste pige samlede skaller og den yngste piges spand op, som var blevet smidt, og gik til vandet. Hun smed alt hvad hun havde samlet ud i vandet stykke for stykke. Så det der med at samle til senere blev min opgave, der var de ikke helt og det er ok med mig. De fine plask som skallerne og stenene gav var fantastiske. Vi fandt flere sten og smed ud. Plask plask... En sjov aktivitet. Den yngste kom i tanke om spanden, og så at jeg nu havde fundet skovle frem. Hun løb lidt væk fra vandet og fyldte en spand helt med sand, og da spanden nu var fuld, løb hun frem og tilbage mellem spanden og havet for, at kaste en skovlfuld sand i vandet af gange og følge det med øjnene til det bliver væk og falder til ro i vandet. Hun var fuldstændig opslugt af denne aktivitet i et godt stykke tid. Den yngste ignorerede os og fordybede sig fuldstændig. Det ældste barn fulgte mig i min adfærd med at gå i vandkanten og lede efter skaller, døde krabber mm. Hun er meget opmærksom og interesseret, men havde ikke overskuddet til den hurtige aktivitet det yngste barn udførte, hun havde lige været syg med hoste i en uge, og det kunne mærkes på aktivitetsniveauet. Det passede hende fint, at trisse rundt efter mig og spørge til hvad jeg fandt, og hvad det var. Den yngste pige sluttede sig til os igen. Mellem vores søgen efter skaller mm. skulle hun lige afprøve at smide sand i vandet igen, nu bare med håndfulde af sand. Den mindste pige kopierede mine bevægelser med hånden, når jeg spredte opskyllet på stranden, for at tjekke om der var noget spændende nederst i bunken. Vi fandt mariehøns, der

var smurt ind i beskidt skum, som lå i vandkanten. Vi hjalp nogle af dem fri af skummet. Vi fandt ligeledes mange små babykrabber. Det var pigerne ret optagede af, for hjemme på cøllingestuen har vi babyer, så bare det at sige det var sjovt. Krabberne var døde og tørre, så de var ret lette. Det blæste ret meget og den ene lille babykrabbe fløj. Den yngste pige prøvede at indhente den, men den var hele tiden foran og umulig at fange. Hun fulgte den og holdt øje med den længe, men da jeg så råbte, at hun skulle komme hen til os, så hun se sit snit til at stikke af. Jeg var for langt væk til at jeg hurtigt kunne fange hende. Hun fik det kendte blik i øjet, nu kunne hun drille mig og løb. Jeg indhentede hende, og fik hende forklaret, at hun skulle blive i nærheden, og at hun skulle komme når jeg kaldte. Det var ikke ok at stikke af, for jeg måtte lade den ældste blive tilbage, men vidste, at hun ville blive stående, som jeg bad hende om, indtil jeg kom tilbage med den yngste. Der var ingen sure miner, men det er vigtigt, at jeg kan kalde børnene til mig, og især når jeg er alene af sted med flere børn. De skal lære det. Men det er ligeledes vigtigt, at jeg også giver børnene lidt frirum, så de selv kan udforske naturen og ikke behøver gå tæt op af mig. Så når vi har fået reglerne på plads, slapper børnene af da de ved hvad der er ok.

Vi fik en velfortjent frugtpause i læ fra klapvognen. Den yngste pige kunne slet ikke lade sandet være mens hun spiste, hun fortsatte sandlegen. Hun prøvede at begrave sig selv mens hun spiste. Det gjorde ingenting, at der kom sand på bananen, det var sådan en sjov leg. Den ældste pige nød den velfortjente pause, men snakkede uafbrudt og opslugt af de mange indtryk. Man kan mærke aldersforskellen, den ældste pige snakker mere om tingene på stranden, og den yngste pige er mere kropslig og mærker tingene gennem det kroppen. Vi kikkede på en babykrappe og ruer på en blåmuslingskal gennem et forstørrelsesglas. De var meget optagede af at krappen havde små klør og en lille mund. De små ruer på skallen, fortalte jeg dem var små dyr, der levede på andre dyr. Men krappen var det største hit.

Efter pausen går vi længere op mod kysten, hvor der er meget mere strandopskyl. Det er så massivt og tungt af sand, at jeg benytter den ene fod for at sprede det, så man kan se om det indeholder noget spændende. Mine bevægelser bliver med det samme kopieret, især den mindste finder mine bevægelser spændende. Jeg havde ikke tænkt over, at forklare hvad jeg gjorde, for det er bare noget jeg altid gør for at finde noget på stranden, men det at de kopierede mig gjorde mig opmærksom på, at jeg skulle forklare mig. Jeg fortalte dem, at jeg brugte foden til at sprede med, så jeg bedre kunne se indholdet af opskyllet. En aha oplevelse for mig. Lidt længere ude på stranden lå der noget gult, og vandet og det gule havde en magisk tiltrækning på pigerne, de måtte bare derned. De mente, det måske kunne være et skib. Det viste sig at være et låg til en skraldespand. Den var sjov at stå, gå og sidde på. Den yngste pige blev ved med at lege i sandet med fingrene samtidig med, at hun sad på låget. Den store pige iagttog den yngste i hendes sandleg. Jeg fortsatte med at samle ting til strandakvariet. Den yngste opgav endelig låget og fyldte spanden, som den ældste havde medbragt med sand. Den ældste var meget optaget af noget ude i vandet, som hun gjorde mig opmærksom på. Det var et skib eller mit skib som den ældste kaldte det. Den ældste pige og jeg fortsatte tilbage af stranden mod klapvognen, og samlede og kikkede på ting vi fandt langs strandkanten. Hun var meget interesseret, og satte sig på hug som jeg også gjorde det. Hun pegede ting ud, som jeg skulle fortælle hende hvad det var. Hun fandt to brunlige sten og kaldte dem for ravsten, og jeg var ikke helt sikker på, at det var det hun sagde. Vi snakkede om dem, som om det kunne være rav, og jeg prøvede at fortælle, at rav var lettere end sten. Den yngste pige var vendt tilbage til låget, og lå nu på maven, og gravede i sandet på den anden side med hænderne. Hun holdt fint øje med os hvad vi lavede og hvor langt væk vi kom, men den var godt nok spændende. Vi fandt en sten med tang på, og jeg fik en ide til at vise tangen, som den levede ude i vandet. Vi havde fundet andre slags tang før med luftbobler i, men denne var anderledes. Jeg fyldte vand i en gennemsigtig spand jeg havde med, hvis vi skulle være så heldige, at finde levende dyr eller sandorm eller andre nedgravede dyr, vi kunne have gravet op hvis, vi havde været der ved

lavvande eller ebbe. Tangen spredte sig fint ud nede i spanden og flød mod overfladen og man kunne bedre se, hvordan den sad hæftet til stenen, som stod på bunden af spanden. Den ældste pige var meget optaget af den lille tangplante, og hun løftede glædelig rundt på vandet og planten. Det gjorde ikke noget, at det plaskede på bukser og støvler på den ældste pige, for hun var jo klædt på til vandpjaske. Den yngste pige havde nu fået øje på vores vandpjaske og kom glad løbende hen for at se, hvad vi havde gang i. Den ældste pige viste glad den lille tangplante frem og hun iagttog den fra siden. Hun havde gemt en hybenblomst, som jeg havde plukket til pigerne på vejen ned til stranden, for at de kunne dufte til den, og smed den ned i vandet. Det gav mig en ide til at vi skulle se, hvad der kunne flyde og hvad der ville falde til bunds. Den lille hybenblomst, marehalmen, tangen, træstykket og skallen der lå som en lille båd flød. Stenene som pigerne puttede i, faldt ned i bunden af spanden.

Vi satte den lille tangplante ud i vandet igen, så den kunne leve videre derude. Vi pakkede sammen og sagde farvel til stranden. Pigerne begyndte opstigningen fra stranden, og den mindste kæmpede sig gennem marehalmen og hen på en af de store sten. Den ældste gav op og ville gerne have hjælp til denne forhindring. Jeg fik pigerne hjulpet helt op på græsplænen og de ventede pænt på mig, mens jeg kæmpede med at få den nu endnu tungere klapvogn op fra stranden. Vi var lidt i tidsnød, og for at få god tid til madpakken, røg pigerne op i klapvognen, så jeg kunne gå rask til. Jeg fandt et hyggeligt sted at spise, med udsigt over stranden, og nær ved busstoppestedet. Vi sad i lyngen og spiste og kunne se på skibe der sejlede forbi, og det blev bemærket af pigerne. De var i utrolig godt humør, og det var svært at koncentrere sig om at spise, når der stadig skete så meget spændende omkring dem. Der var små insekter og græshopper der fløj og hoppede omkring dem, mens de spiste. Vi havde kikket lidt i den medbragte bog om strand og strandting mens vi spiste, og det var virkelig genkendelse, da de så billederne. Det var især krappen, tangen og muslingerne de reagerede på. Vi fortsatte med at snakke om og læse i bogen i bussen. De skiftedes til at holde bogen og de spurgte også ind til dyr, som vi slet ikke havde set på stranden, men som facinerede dem. Søstjernen var især spændende. Det er min søstjerne sagde den ældste pige, og nu kopierede den yngste også min søstjerne, så godt som hun nu kunne sige det. Vi læste og hyggede os hele vejen i bussen, og jeg viste pigerne hvordan en krabbe spiste, og det blev ivrigt kopieret. Vi grinede, hyggede og snakkede ivrigt i bussen og på vejen til Huset Tusindfryd. Ingen af pigerne faldt i søvn, og da de skulle sove hjemme i vuggestuen sagde de hjertelig godnat til hinanden. De var kommet meget tættere på hinanden, blevet gode venner.

Ind imellem de to dage med aktiviteter prøver jeg, at finde lidt tid til at kikke i bøgerne om stranden, som jeg har lånt på biblioteket til formålet. Pigerne er meget optaget af bøgerne, og peger og snakker. Vi genoplever ting sammen.

Fremstilling af strandakvarium.

Den 9/6-2011 havde jeg aftalt med pigernes forældre, at vi skulle lave akvariet færdig. Den yngste pige udeblev og jeg måtte ringe og finde ud af om hun kom, så vi kunne komme i gang. Jeg kan altid mærke på børn, hvis de lige er kommet, det tager gerne lidt tid før de ligesom lander og er klar. Det ville have været mere optimal, hvis hun var kommet lidt før. I vuggestueregi er tiden lidt mere presset, for vi spiser og sover på lidt mere faste tidspunkter og har mere travlt på bestemte tidspunkter. Derfor kan jeg bedst undværes i en time mellem 9.30-10.30. Hun tog det nu ret pænt, at skulle sige farvel til far og med ned i kælderens med det samme. Den ældste pige kan nogen gange være bange for bestemte ting, men det er ellers blevet meget bedre her på det seneste. Hun var bange, og ville ikke gå ned af trappen. Det havde jeg ikke regnet med, ville ske denne dag. Jeg bar hende ned, og havde den yngste i hånden, som kikkede uforstående på den store pige der græd, for hun havde ingen problemer

med trappen eller kælderen. Jeg havde planlagt, at vi kunne være i kælderen og lave vores strandakvarium, for her er der fred og ro og ingen forstyrrelser, og det er her vores strandting har ligget til tørre. Den ældste pige talte anderledes højt og opførte sig anderledes end hun plejede. Hun var påvirket af turen ned af trappen. Jeg kunne have flyttet det hele ovenpå, men nu endte det med at hun forbandt kælderen med noget godt og hyggeligt, da hun var faldet til ro. Hun sluttede endda af med at lege i legerummet alene sammen med den yngste pige, mens jeg ryddede op. Lidt en skam at det startede sådan, men sådan er det med børn, man ved aldrig helt hvordan deres dag bliver, men dejligt at man kan påvirke den i positiv retning. Det endte jo med at godt stykke arbejde, som vil blive husket som en dejlig oplevelse af pigerne.

Vi startede med at genopfriske, hvad vi havde samlet og taget med hjem fra stranden. Hvad var det jeg havde tænkt mig at gøre ved akvariet. Først overvejede jeg, om vi skulle stå ved det lave bord, men så skulle pigerne op og stå på stole for at kunne nå ned i akvariet. Så jeg blev enig med mig selv om, at vi flyttede det hele ned på gulvet, så vi kunne arbejde hernede fra og ingen risikerede at falde ned, og vi var ligesom mere sammen om projektet, når vi sad her og hjalp hinanden. Vi startede med at fylde sand i akvariet, pigerne tog håndfulde med sand og smed over i akvariet, men det varede ikke ret længe før den ældste pige blev træt af denne fremgangsmåde. Hun kæmpede med den fyldte spand, og det lykkedes hende efter mange forskellige forsøg at få så godt fat i spanden, at hun kunne få tippet sandet ud nede i akvariet. Den mindste pige syntes så godt om ideen, at hun nu også begyndte at kæmpe, for at gøre det samme. Men spanden var så tung, at hun var ved at give op. Jeg kom i tanke om, at pigerne kunne dele hendes sand, så spandene blev lettere, og de begge kunne få en succesoplevelse. Den mindste pige var hurtig til at opfatte at spanden var blevet så let, så hun nu magtede at hælde det på akvariet. Hvor var de stolte. Vi fortsatte på denne måde, til vi havde alt sandet fyldt på. Hver gang vi hentede nye materialer til akvariet, talte vi om hvad det var, og jeg prøvede først at se om pigerne kunne huske hvad det var, og overraskende var der flere af tingene de kunne huske navnet på. Så hentede vi marehalmen, som vi fyldte på den ene ende af akvariet. Det var endnu ok at røre ved, men da vi nåede til skaller, tang og krabber stod den mindste af, nok snakke om men ikke røre. Hun fulgte meget interesseret med i alt hvad vi to andre fortog os. Gennem snakken om tingene og vores dekoration af strandakvariet endte det med, at hun godt ville røre og putte skaller ned i akvariet. Vi startede med at putte den store krabbe ned i akvariet og derefter de fire små babykrabber. Da den mindste pige så de små krabber begyndte hun at puste til dem, og den ene fløj ned i akvariet og jeg sagde, at det var ligesom den dag ude på stranden, hvor den fløj og hun løb efter den. Hun lyste op og blev meget glad, det var ret tydeligt, at hun huskede det. Jeg tror også, at det var derfor, at hun pustede til krabben. Den ældste pige var også med på historien om krabben. Vi talte om alle de ting som vi lagde ned i strandakvariet, og vi lagde nogle af tingene efter typer f.eks. sten. Den yngste blev modig og turde røre og lægge ting ned i akvariet, og den ældste blev så modig, at hun nu fik lyst til at knække skaller fra hinanden. De blev modige på hver deres måde. Da vi talte om den store krappe og at den var blevet spist af et dyr, rev den yngste pige resolut op i ærmet for at vise os: far av her, og hun pegede på armen. Hun havde været med far inde for at far skulle have tappet blod, og det kom hun i tanke om, da vi talte om den spiste krappe.

Pigerne var meget begejstrede for akvariet, og selv da vi havde lånt Signe, vores køkkendame, som fotograf, blev de ved med at begejstres og spørge ind til tingene i akvariet. Jeg spurgte hvor tingene var, og de pegede det ud. Så fandt vi bogen frem, og den yngste pige viste Signe krappen i bogen. Pigerne viser begge Signe hvordan krappen spiser.

Da vores fotograf er gået op igen, tager vi bogen fra den ene ende af og bladrer den igennem. Når vi møder noget i bogen, som vi har i vores strandakvarium tager vi det op, og snakker om det. Vi snakker om tangen, som sad fast på stenen ude ved stranden, og som vi kastede ud i vandet igen. Vi snakker om søstjerner, vand- og brændmænd, fisk, frøer, slanger og andre dyr fra bogen, som begejstrer pigerne, de er meget videbegærlige. I strandakvariet har vi forskellige

former for tang med og uden blærer. Ruer, som vi så i forstørrelsesglas. Varianter af krabber, som begejstrer igen og igen. Græshopper, som hoppede omkring ved vores madpækker. Mariehøns som vi hjalp i vandkanten, snegle, en tøffelsnegl, æg fra en konksnegl, blåmusling, saddelmusling, østers, hjertemusling, tyndskallet trugmusling og knivmusling. Varianter af tang, marehalm, forskellige arter af sten, f.eks. flintesten og hvad det kan bruges til, og ravsten som den ældste pige kalder det. Da vi snakker om ravet, tager den ældste pige fat i min halskæde og vil gerne røre, for hun kan huske at jeg tidligere har fortalt, at det er et ravsmykke jeg har på, når hun tidligere har spurgt mig. De kan huske utrolig og fortælle meget, hvis man blot giver dem tid/rum til at svare og hjælper/guider dem på vej. Vi var i kælderen i 1 time, og de bevarede koncentrationen hele tiden. Pigerne ville gerne ind og lege i kælderen ved siden af og de fik lov, de havde været så dygtige og kunne så lege, mens jeg ryddede op. Vi vinkede farvel til Denne gang var den yngste pige virkelig god til at koncentrere sig om det vi var i gang med, og det var den ældste, der var den mest kropslige. Da vi kom ovenpå skulle vi spise, men min kollega spurgte ind til projektet, og jeg viste hende billeder fra kælderen. Pigerne var meget ivrige efter at kikke med, vi delte oplevelsen endnu engang. Vi delte endnu en god oplevelse sammen.

Dokumentation – Gennemførelse til sidst

Der blev lavet fotodokumentation af den 25/5-2011, hvor vi var på vores tur på stranden og den 9/6-2011, hvor vi lavede et strandakvarium af de indsamlede materialer.

De 2 piger og forældrene har set billederne, og fået fortalt om turen.

Kollegaerne så billederne og oplevede turen herigennem.

Der er fremstillet plancher til fremlæggelse fra start til slut, og jeg har medbragt akvariet til fremlæggelsen på naturkurset.

Læreplaner i Huset Tusindfryd – Perspektivering.

Natur og naturfænomener.

Vi udforskede den natur, vi har lige ved hånden ved stranden og de muligheder det gav os, og forsøgte at give dem glæden ved at opleve, interessere sig for og få en viden om naturen, så de senere kan udvikle respekt for naturen og miljøet. Jeg prøver at skabe grundlaget for børnenes forståelse af deres omverden, som de senere i deres opvækst kan bruge i deres stillingtagen til f.eks. miljøspørgsmål og natursyn. Hvem vil ikke gerne passe på naturen, hvis de har lært at holde af den.

Jeg gav børnene en af de mangeartede oplevelser med naturen, og strandforløbet gav dem en dydeoplevelse, hvor også sanserne var inddraget. De mærkede vinden, vandet, forskellige underlag, tingene vi fandt, de duftede til planter, muslinger og havet. De fik en dybere kognitiv forståelse af naturen. De fik begreber på plads sammen med oplevelsen. Der var plads og ro til fordybelse i naturen og der er højere til loftet, så børnene ikke så let forstyrrede hinanden i deres fordybelse. Naturen opfordrede naturligt til udforskning og bevægelse. De kravlede, løb, sad på knæ og udforskede, lå, sad på forskelligt underlag. Sanserne blev påvirket ved, at de lugtede til hyben, skaller, havvand og opskyl der var dødt. Sanserne har en stor plads i naturoplevelserne. Når jeg f.eks. dufter blomstrende liguster, bliver jeg af min hjerne sendt tilbage til nogle oplevelser, jeg havde som barn, vi legede mellem disse planter og jeg elskede det. Jeg tror alle kender til lignende oplevelser. Det kan være, at vore børn kan huske duften af stranden og vinden og sandet der støj forbi os.

Barnets alsidige personlige udvikling.

Ved at jeg havde 2 børn med, fik vi mulighed for at danne en lille intim gruppe, hvor jeg gennem vores sociale fællesskab fik gjort det muligt, at være lydhør og medlevende i børnenes

udforskning af omverden. Jeg anerkendte og involverede mig i børnenes engagement og tog højde for børnenes udvikling, så de kunne udfordres i forhold til deres alder. Jeg prøvede at udvikle barnets alsidige personlige udvikling, da jeg gav dem sociale og kulturelle erfaringer, så de kunne udfolde sig, og føle at de var værdifulde deltagere i fællesskabet. Det kan på sigt hjælpe børnene til at blive mere videbegærlige, ide'skabende, få gode indlæringssevner og blive tydeligere i at udtrykke egne følelsesmæssige behov. Sagt med et andet ord, får børnene et højere selvværd og bliver gladere for sig selv, hvis vi gør det godt for dem.

Sociale kompetencer.

Jeg så hvordan vi 3 blev til en gruppe, der havde et fælles mål og ventede på hinanden. Børnene fik et dybere fællesskab og var opmærksomme på hinanden, og vi var trygge og tillidsfulde ved hinanden. Vuggestuebørnene er vant til at være på stue sammen med mig, men vi kom tættere på hinanden ved denne tur. Vi ventede på hinanden, viste hinanden ting og i det hele taget delte en fælles oplevelse. Jeg snakkede med mit ældste barn på dag 2, at vi skulle i kælderens og lave strandakvarium, men at vi skulle vente på det yngste barn. Selv om pigerne næsten er jævnaldrene betyder et halvt år meget, både aldersforskellen og pigernes forskellighed har betydning, men vi var stadig en gruppe. Pigerne viste forståelse for udvikling og færdigheder, det var naturligt at noget kunne den ene og noget kunne den anden. De er for unge til at kunne drille hinanden. Begge piger var med på lige fod og bidrog med det de kunne, de fik ros for deres ihærdighed og indleven.

Jeg forsøgte, at være en god rollemodel, jeg var åben, imødekommende, tydelige voksen, som satte ord på det jeg gjorde. Jeg viste børnene respekt, accept, så barnet hvor det var og anerkendte dets følelser.

Sprog.

Jeg brugte sproget hele tiden og fik mange nye ord og begreber på plads. F.eks. strand, vand, vadehav, fugle, fjer, skib, skrænter, kampesten, marehalm, store mænd, og mange flere. Jeg fortalte hvad vi skulle, hvad vi så, hvad vi lavede her og nu, og hvad vores mål var med strandprojektet. Jeg svarede på de spørgsmål, der dukkede op. Men det var også vigtigt, at give pigerne ro til egen fordybelse på stranden, og ro til at kunne høre lydene på stranden. Jeg elsker selv at høre skvulpene i vandkanten, det giver mig en utrolig ro. Det skulle pigerne også have mulighed for at høre, så jeg ikke snakkede i et væk.

Vores lille projektgruppe var så lille og tæt, at jeg kunne gå i dybden og svare på eller forklare alt det, som pigerne spurgte om. Fordybelsen er rigtig godt for sprogets udvikling, da børnene snakker mere, når de hygger sig og mærker at den voksne også nyder fordybelsen i projektet. Jeg satte også ord på følelser, hun blev ked af det fordi.., hun blev glad fordi...

Den ældste pige havde et bedre og mere varieret sprog end det yngste barn, men den yngste forsøgte mere ihærdigt at fortælle meget mere på turen. Hun kopierede det, som den ældste sagde. Sproget er virkelig godt i gang nu. Pigerne og jeg forstår udmærket hinanden, selvom mindre børns sprog kan være mere beskedent. Børnene benytter sig også af det nonverbale sprog, så som fagter, mimik og kropssprog.

Krop og bevægelse.

På vej til stranden var der en skrænt, de skulle løbe ned af og holde balancen og få bremsset i tide. De skulle kravle over store kampesten, gå og løbe i sand og vand. Sidde på hug og holde balancen, skovle og kaste med sand, kæmpe sig mod vinden, stå på et ben mens de sparker til strandopskyl, hælde sand i akvariet mm. På stranden fik børnene udfordret deres motorik og sanser. Her havde de gang i grovmotorikken.

I hele forløbet benyttede pigerne finmotorikken, for de snakkede hele tiden. Da pigerne skulle samle skaller, snegle mm. op på stranden og ved akvariefremstillingen havde de gang i finmotorikken.

Den ældste pige prøvede at kopiere den yngste med det grovmotoriske og den yngste pige prøvede at kopiere den ældste med det finmotoriske. Så de supplerede hinanden super godt. Pigerne overraskede mig, at du kunne holde koncentrationen så længe og holde fokus på det vi havde gang i. Her tager jeg naturligvis højde for pigernes alder og udvikling.

Pigerne sansede f.eks. krabbens stikkende ben, tangens fugtighed og senere tørhed og stivhed, hybenens duft, knivmuslingens skarpe kanter, opskyllets lugt og mange andre sanseindtryk.

Kulturelle udtryksformer.

Jeg var kulturformidler, jeg viste pigerne stranden og vaden og fortalte lidt om fødekæder, hvilke dyr der kunne spises og hvem der spiste hvem. Vi passede på de levende dyr vi fandt, f.eks. mariehønen, billen, tangen som vi smed ud i vandet igen, så den overlevede, vi passede på naturen. Vi så en fiskekutter og snakkede om at de fiskede, og at når vi passer på havet, giver det noget tilbage, som vi kan spise. Naturen og vi er afhængige af hinanden. Det er ikke så tit at børn ser hvordan vi er afhængige af hinanden. Vi køber jo bare fisk i fiskehandlen, men hvor kommer den egentlig fra.

Børnene udtrykte sig kulturelt, da de lavede mønstre i sandet med deres fingre.

De udtrykte sig på deres helt særlige måde, da de dekorerede strandakvariet med sand, marehalm, skaller og krabber mm.

De så trylleri med tangen der var våd og blød da vi fandt den og tør og stiv, da vi skulle have det ned i strandakvariet.

Selv om jeg arbejdede med natur gav de andre pinde i læreplanerne en sidegevinst, da man ikke kan undgå at påvirke andre, når man arbejder med et mål som f.eks. natur.

Læreplanernes pinde er påvirket af uroeffekten, skubber man til et så flytter de andre sig også, men dog ikke alle lige meget.

Evaluering – Konklusion.

Det har været et utrolig godt og veltilrettelagt strandprojekt, som pigerne og jeg har været glade for at deltage og været fordybet i. Jeg har nået de opstillede mål, og givet pigerne en kulturviden, en spirende interesse og biotopkendskab til vaden og vadehavet, som var målrettet til en 2-årig. Jeg lærte børnene at passe på naturen og alt levende, så vi kunne komme igen og få flere oplevelser. Jeg kunne se, at de var meget interesserede og opmærksomme på alle vores indsamlede materialer fra stranden. Det var lærerigt at lave et projekt udelukkende med vuggestuebørn, og det har givet mig mere lyst til længere ture ud i det blå med de små. Det er om at finde muligheder til det i hverdagen, så må vi skiftes til at tage den hårde tårn hjemme, så vi kan komme ud på oplevelse og få tilført ny energi, som man får gennem gode oplevelser i naturen. De store vuggestuebørn kan give og få meget ud af ture i naturen. Jeg glæder mig allerede til vores udflytter til Marbæk i næste uge, hvor jeg skal have 3 vuggestuebørn med. Jeg vil have dem med til stranden, og håber på lavvande, når vi er der på min udflytterdag. Så skal vi ud og grave efter dyr i vaden, så de kan få fyldt mere viden på om biotopen vaden og vadehavet.

Jeg tilpassede projektet undervejs så det kom til at passe til de to piger jeg havde med. Sådan er det når man har med børn at gøre, så tilpasser man undervejs og ser nye muligheder og ikke begrænsninger.

Vi kan forberede os nok så meget, men når et barn er ked af noget, som det ikke var muligt for os at tage højde for, men vi kan støtte op så godt vi kan, mens forløbet kører. Der skal skabes

lidt ekstra frirum til ekstraordinære ting der kan forekomme. Det er små følsomme individer vi har med at gøre. Med den ekstra støtte kan det vendes til en succes oplevelse.

Jeg kan ikke se, at noget skal ændres i forhold til denne gang, men man skal være opmærksom på, at det vil være andre børn, man har med en anden gang og det kan ændre hele forløbet. Det skal naturligvis tilpasses dem.

Jeg har stadig det samme natursyn som tidligere, som er sammensat af det produktive og det rekreative natursyn. Vi får noget ud af naturen som produkt, men skal også passe på naturen og ikke svine den til. Det passer mig fint at man laver naturgenopretning der, hvor mennesket har været inde og forstyrre eller ødelægge den, og derved forbedre levemuligheder for vilde dyre- og planteliv, så vi kan bevare mangfoldigheden. Jeg tror på, at naturen kan genoprette noget over længere tid, men vi ødelægger og sviner mere end naturen kan klare. Vi skal bevare og pleje de landskabelige og kulturhistoriske værdier. Vi skal fortsat have mulighed for, at søge ud i naturen og finde ro og fordybelse, med den dertilhørende respekt for naturen.

Adgangsbilletter – succesoplevelse.

Det var en dejlig oplevelse, at ende med at give det ældste barn en rigtig god oplevelse i kælderen, hvor vi fremstillede strandakvariet,

Pigerne kopierede hinanden og supplerede hinanden med hver deres stærke sider, og deres venskab er blevet dybere, og de kan bruge det når de sammen flytter videre på den næste stue her til sommer. Det tredje vuggestuebarn der skal flytte på samme stue, kommer med pigerne til Marbæk og får del i deres videre oplevelse med vadehavet.

Jeg blev kopieret af pigerne og oplevelserne blev fortalt videre via bevægelser, en krappe der spiser og via sprog.

Pigerne var utrolig gode til at fordybe sig og var virkelig videbegærlige og interesserede i naturprojektet: strandprojekt. De store vuggestue børn er gode at have med ud i naturen. Den yngste pige fik mig til at tænke over, at når man oplever noget nyt sammen, er det vigtigt at fortælle hvorfor man gør som man gør. Hun kopierede mine bevægelser, da jeg sparkede til det massive strand opskyl, for at jeg kunne sprede det, så jeg bedre kunne se om det gemte nogle spændende ting. Jeg gjorde det bare pr. automatik for det havde jeg gjort siden jeg var barn. Jeg lærte mange ting, og måder at opføre mig på i naturen af min far, som tit tog min bror og jeg med ud i naturen. Min far var opvokset i tæt kontakt med naturen på Rømø under anden verdenskrig. Jeg har ligeledes givet min glæde og interesse for naturen videre til mine børn, og jeg kan håbe at de giver den videre til deres børn. Jeg vil via mit arbejde og min uddannelse som naturpædagog, blive ved med at give min glæde og interesse for naturen videre til de børn, som jeg har med at gøre. Jeg tror på, at man lettere får børn med på glæden ved naturen, hvis man selv brænder for det, som jeg selv gør.